

Hoitoalueen työohjelman laatiminen.

V. K. A h o l a.

Työohjelma, leimaus- ja hakkausedotus muodostavat hoitoalueen metsien hoidon vuotuiset lähtökohdat, ikäänkuin kiintopisteet, joiden ympärille käytännöllinen toiminta, ehdotuksien pohjalla myönnettävien määrärahojen puitteissa, pääasiassa keskittyy. Työohjelmien laatimisesta 30 päivänä tammikuuta 1908 annetussa kiertokirjeessä N:o 3573 sekä 11 päivänä toukokuuta 1909 annetussa kiertokirjeessä N:o 6458 on leimaus- ja hakkausedotuksen laatiminen sisällytetty vielä työohjelmaan kuuluvaksi, mutta käytännöllisten syiden takia myöhemmin kumpikin on määrätty tehtäväksi työohjelmasta erillään. Vuosien vieressä annetut kiertokirjeet sekä ohjeet ovat siksi paljon muuttaneet työohjelman sisältöä, että on katsottu tarpeelliseksi pitää näillä kursseilla luento, yhdenmukaisuuden tavoittelumielessä sekä käsittelynopeuden jouduttamista silmälläpitäen, missä esityksessä hahmoiteltaisiin jonkinlainen luonnos työohjelmaksi.

Työohjelmaa laatiessaan käyttää aluemetsänhoitaja kuten tunnettua hyväkseen talouskirjojen antamia ohjeita, virkamatkoilla tekemiään muistiinpanoja sekä pyytää lisäksi avustavilta metsänhoitajilta ja kunkin piirin työnjohtajalta ehdotuksia suoritettavia töitä varten. Näemme siis, että joskin seppona, takojana taitavana työohjelman laadinnassa esiintyykin aluemetsänhoitaja, hänen on, saadakseen aikaan täysipitoista aineistoa ja työtä, oltava sangen kiinteässä yhteistyössä hoitoalueen muun henkilökunnan kanssa. Vesiperäisten maiden kuitatuksessa sekä tie- ja polkuverkoston suunnittelussa aluemetsänhoitajan on luonnollisestikin oltava läheisessä yhteistoiminnassa suonkivausmetsänhoitajan sekä tarpeen ilmetessä insinööriosaston alaisten virkailijoiden kanssa.

Työohjelma on ennen lokakuun loppua lähetettävä piirikuntakonttoriin, missä marraskuun kuluessa toimitetaan tarkastus, tehdään piirikuntakonttorin ehdotukset ja mahdolliset lisäykset sekä laaditaan tarpeelliset yhdistelmät ja lähetetään näine lisäyksineen

metsähallitukseen joulukuun 1 päiväksi. Nämä määrääjat olisi syytä pitää mielessä, koska yhdenkin työohjelman myöhästyminen aiheuttaa tarpeetonta viivästyistä asioiden käsittelyssä, ja määrärahojenkin myöntäminen tästä syystä metsähallituksessa viivästyy.

Itse työohjelman laatimisessa olisi monestakin käytännöllisestä syystä edullista, että tiukkaa järjestelmällisyyttä tällöin noudatettaisiin. Kun työohjelmia on yhteensä lähes satakunta, ei ole samantekevää, missä järjestyksessä asiat esitetään ja minkälaisia yksikkömerkintöjä käytetään. Valitettavasti muuttuvat eri päluokkien momentit, vieläpä itse päluokkien merkinnät usein, joten muutoksilta ei välttyä. Näin ollaan pakoitettuja työohjelmaa tehtäessä ottamaan momenttimerkinnät kulumassa olevan vuoden määrärahakirjasta, mikä merkintä määrärahaa myönnettäessä ei enään saata olla paikallaan. Jos kuitenkin sulku merkeissä olevan momenttimerkinnän lisäksi huomataan otsikkona selostus, mihin tarkoitukseen määrärahaa tarvitaan, ei erehdyksiä asiassa tapahtune.

Seuraavassa esityksessä käytetään ns. momenttiotsikkoina vuoden 1938 menoarviosta otettuja merkintöjä ja esitetään asia selvyuden aikaansaamiseksi osittain esimerkkeinä, niiden momenttien kohdalla, joihin työohjelmassa pyydetään määrärahaa.

Alan palkkauksista. Varsinaisessa työohjelmassa esitetään näistä sisäsivulla esim. seuraavalla tavalla:

Työn laatu	Erikois- selos- tuksen N:o	Työyksik- köjen määrä ja laatu	Kustannukset	
			erikseen mk	yhteensä mk
(18 Pl. XXI: 1) Palkkaukset.				
Metsänvartijat:				
Vakinaisten metsänvartijoiden palkkaus	1	3 × 12 kk	15,200	
lisät) (ika-	»	»	450	
Ylimääräisten metsänvartijoiden palkkaus .	»	9 × 12 kk	11,650	27,300

Vastaavassa työohjelman erikoisselostuksessa (siis tässä tapauksessa liite 1) esitetään asia yksityiskohtaisemmin seuraavalla tavalla:

Hoitoalue: Viitasaari.
Työn laatu: Metsänvartijain palkkaus.

Taloukskartaston		Työpaikan nimi tai asema ja työn selostus	Työyksik- köjen määrä ja laatu	Kustannukset		Piirikun- takontto- rin ehdo- tus mk
kartta- lehden ja osaston N:o	kuvion N:o			vuo- dessa mk	yhteensä mk	
		<i>Vakinaiset</i>				
		varsinainen palkkaus:				
X: 1—3 ja 12— 22		Leppänen, Emil (Kolima)	12 kk	4,600		
II: 1—9		Kumpulainen, Arvi (Raudan- joki, Virkakangas)	»	5,600	15,200	
I: 4—7		Kinnunen, Juho (Partala)	»	5,000		
		ikälisät:				
Kuten ylem- pänä		Leppänen, Emil	12 kk	150	450	
		Kumpulainen, Arvi	»	150		
		Kinnunen, Juho	»	150		
		<i>Ylimääräiset</i>				
I: 1—3		Laukkanen, Heikki (Pekkarila)	12 kk	1,200		
III: 10— 16		Mikkonen, Selim (Valkeisen- taus)	»	2,000		
IV: 1, 2, 6, 7		Varis, Otto (Mäntymäki)	»	1,200		
IV: 3—4		Hassinen, Emil (Niinimäki ym.)	»	1,800		
V: 1—10		Pasanen, Nestori (Muurue) ...	»	1,800		
VI, VIII: 17—22		Viinikainen, Julius (Huopana)	»	800		
VII: 6, 7, 9, 10— 22		Paananen, J. (Keihärinkosken vktlot)	»	1,125		
VIII: 28 —32		Kumpulainen, Severi (Ilmolahti —Kinnula)	»	1,125		
V: 1—16		Liimatainen, V. (Vuoskosken vktlot)	»	600	11,650	
			Yhteensä	—	27,300	

Huom. Vuoden 1938 kuluessa on 11/8 vakinainen metsänvartija Tikkanen, Matti kuollut. Tilalle 1/9 lähtien on otettu ylimääräinen metsänvartija Mikkonen, Selim.

Viitasaari, lokakuun 31 p:nä 1938.

Lauri Haikka.
vt.

Huomattava on, että jos joku metsänvartija esiintyy vartijana varsinaisilla valtion mailla ja virkatalometsissä, on huomautussarekkeessa toistaiseksi mainittava virkatalometsien vartioimisen osalle arvioitu osuus vuosipalkkauksesta, vaikkakin metsänvartijain palkkaus esitetäänkin yhtenä summana erikoisliitteen vuosipalkkaussarekkeessa. Myös on mielessä pidettävä, että on syytä erikoisselostuksen lopussa huomautuksina mainita vuoden aikana tapahtuneet muutokset metsänvartijakunnassa piirikuntakonttorin ja metsähallituksen luetteloiden tarkistamistyön helpottamiseksi, varsinkin, kun piirikuntakonttorien lähettäessään työohjelmat metsähallitukseen on oheistettava työnjohtajapiirien jatkuvaa järjestelyä varten erityiset luettelot piirikunnan metsänvartijoista ja heidän palkkauksistaan. Lisäksi on muistettava, että ylimääräisten metsänvartijoiden, — joiden nimitys uudessa johtosäännössä muuttunee vartiomieheksi, eli siis samaksi miksi virkatalojen ylimääräisiä metsänvartijoita voidaan nimittää nyt jo — vuosipalkkoja ei ole syytä ehdottaa koroitettavaksi työohjelmaa laadittaessa, koska palkkausmomentilta vapautuva määräraha tulee tarkkaan käytettyä metsänvartijoiden korvaamiseen metsätyönjohtajilla (katso Asetus 27/7 1934). Mikäli ylimääräisten metsänvartijoiden palkkausten koroitusta halutaan, on tämä järjestettävä ehkä joustavimmin suurenetun päivärahan muodossa asianomaisista työmäärärahoista niissä tapauksissa, jolloin ylimääräistä metsänvartijaa voidaan käyttää ns. kuutosmiehenä tai kymppinä.

Vuokratrahaa ja korvauseriä harjoittelevien metsänhoitajien opastuksesta ei ole syytä ottaa työohjelmiin, vaikkakin ne kuuluvat tälle momentille, sillä tarkoitukseen tarpeellinen määräraha järjestyy vuosittain muutenkin.

(18 Pl. XXI: 4) Harjoittelevien metsänhoitajien päivärahat.

Tästä mainitaan luonnollisesti vain ns. harjoitushoitoalueiden työohjelmissä. Kuten tunnettua saavat ylimääräisen metsänhoitajan arvon saamiseksi harjoittelevat metsänhoitajat puolet ylimääräisen metsänhoitajan päivärahasta, siis nykyisin joko 50 tai 62½ mk. Matkamenoja ei tässä yhteydessä ainakaan nykyisin mainita. Esitetään siis esim. seuraavasti työohjelman yhdistelmässä.

Kahden (kolmen) harjoittelevan metsänhoitajan päivärahakorvaukset yhteensä 730 pv = 45,625 mk.

(Erityistä liitettä ei toistaiseksi tarvittane).

(18 Pl. XXI: 10) Metsätalouden tarkastus.

Metsätalouden tarkastus tapahtuu tavallisesti 10-vuotisin väliajoin. Ulkotyöt kestävät kesän tai kaksi, hoitoalueen suuruudesta johtuen. Olisi hyvä, jos hoitoalueet mainitsisivat metsätaloudentarkastuksesta sen vuoden työohjelmassa, jolloin on kulunut 10 vuotta edellisen tarkastuksen ulkotöiden aloittamisesta esim. seuraavasti: Hoitoalueessa ehdotetaan kesällä 1939 aloitettavaksi metsätalouden tarkastus, sillä edellisestä tarkastuksesta, minkä talouskirjat metsähallitus on 17/11 1930 vahvistanut, on kulunut nyt 10 vuotta.

Mikäli olosuhteet muuttuvat esim. rautatierakennuksen, tieverkon yms. aiheuttamina siksi paljon, että metsätaloudentarkastus olisi syytä toimittaa ennen määräaika, on hoitoalueiden tehtävä tästä esitys.

Vastaavassa liitteessä mainitaan sama asia sekä voidaan esittää täydentäviä huomautuksia uudismittauksiin yms. nähden. Tarkempia laskelmia metsätaloudentarkastuksen aiheuttamista menoista ei tarvita.

(18 Pl. XXI: 11) Virka-asumukset.

Määräraha-anomuksen käsittelee nykyisin metsähallituksen maankäyttö- ja asutusosasto, joka antanee aikanaan vastaavan erikoiselostuksen sen laadinnasta ja nykyoloihin soveltuvat ohjeet, varsinkin, kun julkisesti osaston taholta esitetään, että kaikissa suuremmissa uutisrakennustöissä on kustannuslaskelman laatimisessa käytettävä rakennusammattimiehen apua. Varsinaisessa työohjelmassa riittänee, jos mainitaan erikseen erilaisten virka-asuntojen uutisrakennus- ja korjausmenot, lipputankojen teko, virka-asuntojen tonttien vuokrat jne. esim. seuraavalla tavalla:

Työn laatu	Erikoiselostuksen N:o	Työyksiköiden määrä ja laatu	Kustannukset	
			erikseen mk	yhteensä mk
(18 Pl. XXI: 11) Virka-asumukset.				
Kärnänkosken työnjohtajatilán uutisrakennukset	3		13,000	
Kärnänkosken työnjohtajatilán korjausmenot	»		2,460	
Valkeismäen metsänvartijatilán lipputanko	»		150	
” ” ” riihen korjaus	»		480	
Ilosjoen työnjohtajatilán tontin vuosivuokra (0.10 ha)	»		60	16,150

Mielessä on pidettävä, että esim. lipputangon teko, riihen korjaus ym. maanviljelysrakennukset, pyykkilaiturit, sähköjohdot, ympärys-

aidat, palohaajat jne. kuuluvat tälle momentille, mutta lipun ja puhelimen hankkiminen momentille 18 Pl. XXI: 19 (sekalaiset menot).

Mikäli kyseessä on kokonaan uusien työnjohtajajättilöjen perustaminen ja rakentaminen, silloin kun metsänvartijapiireistä siirrytään työnjohtajapiireihin, tehdään ehdotukset momentin 19 Pl. I: 6, metsähallinnon metsätyönjohtajain virka-asumusten rakentaminen, kohdalla. Tarkoitukseen viime aikoina on vuosittain ollut käytettävissä 2,000,000 markan siirtomääräraha.

(18 Pl. XXI: 13) Metsänhoito- ja -suojelu- sekä suonkuivaustyöt jakautuu nykyisin oikeastaan kolmeen alaosaan, nimittäin:

1. varsinaiset metsänhoitotyöt, jolloin näiden jälkeen erikseen mainittaisiin niihin suoraan liittyvinä ylimääräinen vartiointi sekä metsäpalojen tähytys- ja torjuntamenot,
2. ylimääräinen metsästyksen vartiointi, ja
3. suonkuivaustyöt.

Jako näin on muovautunut syystä, että metsähallituksessa eri osastot joutuvat käsittelemään nämä määrärahat. Varsinaisessa työohjelmassa voitaisiin määrärahasuunnitelmat esittää esim. seuraavalla tavalla:

Työn laatu	Erikoiselostuksen N:o	Työyksiköiden määrä ja laatu	Kustannukset	
			erikseen mk	yhteensä mk
(18 Pl. XXI: 13) Metsänhoito- ja -suojelu- sekä suonkuivaustyöt.				
A. Varsinaiset metsänhoitotyöt	4	liitteessä	288,680	
Ylimääräinen vartiointi	»	24 kk	3,300	
Metsäpalojen tähytys	»	3 »	4,950	
Palotorni- ym. palosuojelumenot, lukuunottamatta tähytystä	»	1 tornissa	2,480	299,410
Metsästyksen ylimääräinen vartiointi ..	5	3 kk		3,600
B. Suonkuivaustyöt	6	liitteessä		3,100

Varsinaisten metsänhoitotöiden erikoiselostuksessa noudatetaan kiertokirjeen 14/4 1936 N:o 57034 määrittelemää luokitusta, huomioonottamalla ne täydennykset, jotka erikoiselostuksessa tässä yhteydessä myöhemmin mainitaan, joten tämä erikoiselostus saisi suunnitellen seuraavanlaisen ulkonäön:

Hoitoalue: Lu i r o.

Työn laatu: Metsänhoito- ja -suojelutyöt (18 Pl. XXI: 13 A).

Taloukskar- taston	karta- lehden ja osas- ton N:o	kuvion N:o	Työ- maan numero 1)	Työpaikan nimi tai asema ja työn selostus	Työ- yksik- köjen määrä ja laatu	Kustannukset		Piiri- kunta- kontto- rin ehdotus
						ä	mk	
III: 99	864, 868, 870		21	I. 1. Hakkausalun raivaus luon- non siemennykselle. Lamminmännikkö. Haitallisen puuston ja koivuvesakon pois- to (Kartta 1)	90 ha	60	5,400	
III: 99 ja 100	884, 888, 890, 895		22	I. 2. Hakkausalun raivaus met- säviljelykselle. Pikku-Sapakkakumpu ja Saari- vaara. Haitallisen puuston ja vesakon poisto keväällä kyl- vettäviltä alueilta (Kartta 1)	110 ha	60	6,600	
III: 106, 107, 119	1065, 1066, 1076 a, 1317 + 1320		23	Lusikkavaara ja Lavamännikkö (Vv. p.) Kuten edellä. (Apu- kylvö kev. 1940) (Kartta 2)	400 ha	50	20,000	
			24	I. 5. Maanpinnan repiminen luonnon siemennykselle. Korkeakangas, Mehtävaara. 50 × 50 sm suurien laikkujen val- mistaminen siemenpuualueille 1.6 metrisin välein (Kartta 3)	320 ha	160	51,200	
IV: 153	984, 985		25	I. 8. Ojitus taimikon suojelemi- seksi. Orresokka-nimisellä maalla eh- dotetaan aukaistavaksi 2 ve- silaskua kuusentaimikon pe- lastamiseksi tuholta (1,400 m ³) (Kartta 4)	2000 jm	3	6,000	
III: 99— 100	884, 888, 890, 894, 895		22	II. 1. Täyskylvö. Pikku-Sapakkakumpu ja Saari- vaara. Kylvetään mäntyä ruu- tukylvönä 40 % ja vakoruutu- kylvönä 60 %. Ruutuvälit 1.5 metriä. Siemen omasta hoito- alueesta 65 kg (Kartta 1) ..	110 ha	150	16,500	
				Siirto	—	—	105,700	

H u o m. Metsäkouluissa ja näihin verrattavissa tapauksissa suori-
tettavat oppilastyöt mainitaan myöskin, vaikka kustannuksia ei olisi-
kaan.

1) Työmaannumero merkitään puneella.

Erikoisliitettä täytettäessä huomioonotetaan myöskin jatkokurssikir-
joissa I—III metsänhoitotöistä aikaisemmin annetut ohjeet sekä kierto-
kirjeen 14/4 1936 N:o 57034 määräykset. Siten voidaan ojituksien
kunnossapitoa esittää esim. I. 8 yhteydessä, jos ei tahdota pienempiä
kunnostustöitä viedä 18 Pl. XXI: 13 B momentille. Apukylvöstä ja
apuistutuksesta mainitaan koko työskentelyala suluissa ja tämän alla
muunnettu ala ilman sulkuja. Istutustapa sekä puulaji mainitaan,
samoin taimien ikä. Kun vielä jotkut hoitoalueet ostavat taimia, on
ostotaimien puulaji, kappalemäärä sekä hinta mainittava käyttövasta
johtuen täysistutuksen tai apuistutuksen kohdalla. Omassa taimitar-
hoissa kasvatetut taimet mainitaan samaten, mutta hintaa ei tarvitse
esittää, koska se sisältyy jo taimitarhatöihin (V).

Kulttuurialojen suojelussa esitetään aitaustarvemenot, aitaustyö-
palkat jne. sekä aidatun alueen pinta-ala ja aidan juoksumetrimäärä.

Samaten kuten kylvöistä tehdyissä esityksissä mainitaan siemenen
alkuperä, on ostosiemenen laji, määrä ja hinta esitettävä (IV. 3).
Käpyjen oston kohdalla mainitaan puulaji, yksiköt hehdoissa ja hinta
täältä yksiköltä. Karistamistöiden kohdalla (IV. 2) esitetään karisti-
moiden teko- ja korjaustyöt, kustannuslaskelmineen ja piirustuksineen,
mitkä tarpeellisina lisäliitteinä oheistetaan karttaleikkeiden joukkoon.

Taimitarhoista mainitaan yksityiskohtina eri puulajien määrä
ja näiden yhteiset kylvö-, koulutus-, puhtaanapito-, lannoitus- yms.
menot. Taimitarhan nimi ja pinta-ala on mainittava.

Kohdassa VIII (= karsinta) ehdotettavista töistä mainitaan runko-
määrä sekä työkuustannukset runkoa kohti, erikseen kutakin puulajia
koskevana.

Kun hoitoalueessa joudutaan ostamaan erilaisia työaseita, on näistä
aina tehtävä merkintä asianomaisen työlaadun kohdalla, ei siis suin-
kaan ylimääräisinä muina menoina, jollaisina huomataan vain ne
metsänhoitomenot, joita ei voida viedä millekään muulle kohdalle, kuten
teltojen hankinta, pienemmät lintupönttömenot, metsänhoitotaulut ja
-kilvet, valtionmetsätaulut, -pylväät ja suuremmille metsänhoitotyö-
maille välttämättömät tiet ja porrastukset, joihin voidaan mahdolli-
sesti saada määrärahaa tämän momentin kohdalta yms. Äsken maini-
tun kiertokirjeen X—XI kohdissa mainittu ylimääräinen vartiointi
ja metsäpalojen torjunta jätetään metsähallituksessa tapahtuvan käsit-
telyn helpottamiseksi XIII kohdan, päivärahojen jälkeen. Päivära-
hoista sekä niiden jälkeen esitettävästä ylimääräisestä vartiomisesta
ja metsäpalojen torjunnasta voitaisiin työohjelman erikoisliitteessä
mainita esim. seuraavasti (huomaa laskea yhteen menoerat I—IX
ja XIII):

Taloukartaaston		Työpaikan nimi tai asema ja työn selostus	Työyksiköiden määrä ja laatu	Kustannukset		Piirikuntakonttorin ehdotus mk
karttalehden ja osaston N:o	kuvion N:o			à	yhteensä	
				mk	mk	
		Siirto			280,600	
		XIII. Päivärahoja.				
		Aluemetsänhoitajan päivärahat	6 pv à 80 =	480		
		Avustavien metsänhoitajien päivärahat	40 pv à 100 =	4 000		
		Metsätuonjohtajien päivärahat	60 pv à 60 =	3 600	8,080	
		Yhteensä			288,680	
I: 1-6		X. Ylimääräinen vartioiminen.				
		I:seen tj. piiriin esitetään koko vuodeksi palkattavaksi ylimääräinen metsänvartija lisäantyneiden metsänhaaskausten, suurenpuoleisen lupakirjakauden sekä lisäantyneiden metsänhoitotöiden takia. Tarpeen ilmetessä voidaan metsänvartijaa käyttää muissakin piireissä	12 kk	250	3 000	
		Satunnainen ylimääräinen vartiointi	1 vuosi	300	300	
I: 8	148	XI. Metsäpalojen torjunta.				
		Nattastunturin palotähystysasemalle ehdotetaan palkattavaksi palotähystäjä	90 pv	55	4,950	
		Samana palotähystysaseman puhelinjohdon kunnossapitoon 18 km matkalla, ja			400	
		ukkosenjohdattimen talvihoitoon sekä			100	
I: 8	196, 198	palokujan tekoa Nattaskankaalla	1 800 jm	1/10	1,980	
		Kaikkiaan			299,410	
		Yhteenvedo.				
		I. 1. Hakkausalan raivaus luonnon siemennykselle	90 ha	60	5,400	
		I. 2. Hakkausalan raivaus metsänviljelykselle	510 »	52/16	26,600	
		I. 5. Maanpinnan repiminen luonnon siemennykselle	320 »	160	51,200	
		I. 8. Ojitus taimikon suojelemiseksi (1,400 m ³)	2000 jm	3	6,000	
		II. 1. Täyskylvö (mä 100 %; rt. 40 %, vkrt. 60 %) mäsiementä 65 kg	110 ha	150	16,500	
		IV. 1. Käpyjen hankkiminen (mä 300 hl, ku 50 hl)	350 »	{ 60 } { 40 }	20,000	
		IV. 2. Karistamistyöt	(350 hl)	12	4,200	
		V. Taimitarhatyöt			8,000	
		VI. Taimikon perkaus	800 ha	90	72,000	
		VII. 1. Harvennus	497 »	100	49,700	
		VII. 3. Puhdistusharvennukset	300 »	70	21,000	
		XIII. Päivärahoja			8,080	
		Yhteensä			288,680	

Taloukartaaston		Työpaikan nimi tai asema ja työn selostus	Työyksiköiden määrä ja laatu	Kustannukset		Piirikuntakonttorin ehdotus mk
karttalehden ja osaston N:o	kuvion N:o			à	yhteensä	
				mk	mk	
		X. Ylimääräinen vartiointi			3,300	
		XI. Metsäpalojen torjunta			7,430	
		Metsänhoitotyöt kaikkiaan			299,410	
		XII. Ylimäär. metsästyksen vartioiminen esit. eri liit.			(3,600)	

Sodankylä, lokakuun 31 p:nä 1938.

Martti Rechart.

Näemme siis, että ylimääräisen vartioimisen kohdalla esitetään sellainen, useinkin tilapäisluontoinen vartiointi ja toiminta, jota ei palkkausten kohdalla ole mainittu, tai mikä on myöhemmin ehkä olosuhteiden pakosta metsähallituksen toimenpiteinä siirrettävä palkkauskautentilta tänne. On vältettävä hoitoalueen ehdotuksissa siirtelemästä määrärahaesityksiä työohjelmassa vuosittain momentilta toiselle tarpeettomasti. Työohjelmaa tehtäessä ei ole siis ainoastaan verrattava edellisen vuoden työohjelmaehdotusta, vaan myöskin kuluksissa olevan vuoden määrärahaa kirjaa. Aina on huomioon otettava, että tämän ylimääräisen vartioimisen on liityttävä läheisesti metsänhoitotöihin, laidunsuojeluun jne. — Tarkoituksena ei kuitenkaan saa tulla se, että metsänhoitomäärärahaa aina liikenisä määrärahaa, vieläpä rajattomasti erilaiseen ylimääräiseen vartioimiseen.

Palosuojelun kohdalla esitetään kaikki palosuojeluun ja palovaroitointiaan liittyvät ehdotukset, siis palotornien puhelinjohto- ja puhelimenot, palorakennusmenot, palotähystys, palotornialueiden vuokrat ja palotornien polttopuunenot jne. Metsäpalojen sammutukseen menevät määrärahat pyydetään metsähallituksesta sikäli kuin tällaisia menoja ilmenee. Työohjelmaan ei arviomäärärahoja metsäpalojen sammutuksista luonnollisesti ole otettava.

Yhteenvedo erikoisselostuksen lopussa olisi aina muistettava laatia, sillä tästä yhteenvedosta saadaan nopeimmin piirikuntakonttoreissa ja metsähallituksessa välttämättömän tarpeellinen yleisilmäys metsänhoidollisen harrastuksen suuntautumisesta eri hoitoalueissa.

Mikäli piirikuntakonttorit näiden yhteenvedojen perustalla laativat yhteisen yhdistelmän koko piirikunnasta tarkastuspiirittain hoitoalueiden metsänhoitotöistä sen mallin mukaisesti, mitä metsähallitus on metsänhoitomäärärahoja piirikuntakonttorien käytettäväksi vuodelle

1938 ja 1939 myöntäessään käyttänyt, ja missä siis olisi jo piirikuntakonttorissa jätetty tyhjä sareke, mikä metsähallituksessa täytettäisiin, joutuisi asiain käsittely nykyisestäään huomattavasti.

Metsänhoitotöihin liittyvät karttaleikkeleet, suurikokoisimpia lukuunottamatta, liimataan sopivasti nurkistaan jonkinlaisille konsepti- arkeille ja laitetaan vihkon muotoon, jossa ylhäällä etusivulla mainitaan vaikkapa seuraavasti:

Luiron hoitoalueen metsänhoitotöiden karttaliitteet vuoden 1939 työohjelmaan.

Kunkin kartan yläpuolelle kirjoitetaan konseptipaperiin esimerkiksi:

Kartta N:o 1.

Karttalehti: III os. 99, 100, 106, 119.

Luiron hoitoalueen I työnjohtajapiiri.

Lamminmännikkö, Peuraselkä, Lusikkavaara ym. metsämaita. (Työmaan numero merkitään karttaan puneella).

On muistettava, että kartan mittakaava ja pohjoisnuoli merkitään aina, mikä vaatimus esitetään aikoinaan karttojen piirtämisestä annetuissa ohjeissa. Karttaleikkeiden lukumäärän supistamiseksi on jatkuvasti pyrittävä metsänhoitotöiden keskittämiseen. Metsänhoitotöitä esittäville karttaliitteille ei merkitä kulku- ja kuljetussuhteiden parantamismäärärahaa tehtäviä polkuja eikä liioin suonkuivaustöiden merkintöjä, mikäli kyseessä on 18 Pl. XXI: 13 B. momentin työt.

Niinkuin jo mainittiin, asetetaan karttaleikkeiden joukkoon viimeisinä taimitarhoja, taimitarharakennuksia, karistimoja, käpysuojia, metsänhoitotyöaseiden säilytysvajoja jne. esittävät piirustukset, mutta ei kuitenkaan yhteensidottuina karttaleikkeisiin tai karttaleikkelevihkoon.

Metsänhoitotöiden yhteydessä ei ole esitettävä hankittavaksi hoitoalueiden toimesta paperia, kyniä, värikyniä, kumeja tms., koska nämä hankitaan joko toimistovälineiden määrärahoilla tai virastojen yhteisostotapaa käyttäen.

Metsästyksen ylimääräisen vartiointin määräraha on vuodelle 1939 ehdotettu 200,000 markaksi, mistä 10,000 mk esitetään varattavaksi korvaukseksi niistä tiedonannoista, mitkä koskevat salametsästystä. Määrärahan erikoisselostusliitteessä ei ole nykyisin otettava mukaan metsästyslain valvontaa (lukuunottamatta salametsästyksen vartiointia) eikä riistansuojelua koskevia asioita, koska niitä varten on oma momenttinsa 11 Pl. XXIV: 4. Tässä erikoisselostusliitteessä voitaisiin metsästysvartiointi esittää esim. seuraavalla tavalla:

Työohjelman erikoisselostus v. 1939.

Liite N:o 5.

Hoitoalue: Lu i r o.

Työn laatu: Metsästyksen ylimääräinen vartiointi (18 Pl. XXI: 13 A).

Taluskartaston		Työpaikan nimi tai asema ja työn selostus	Työyksiköiden määrä ja laatu	Kustannukset		Piirikuntakonttorin ehdotus
karttalehden ja osaston N:o	kuvion N:o			ä	yhteensä	
		I—II työnjohtajapiireissä on hirvikanta lisääntynyt huomattavasti, ja ei hoitoalueen henkilökunta ole riittävä näiden suojeluun yms., joten ehdotetaan palkattavaksi 2 avustavaa metsästysvartijaa, jotka samalla pitävät silmällä, että luvatonta metsästystä ei harjoiteta	yht. 3 kk	1 200	3,600	
		Yhteensä			3,600	

Sodankylä, lokakuun 31 p:nä 1938.

Martti Rechartt.

(18 Pl. XXI: 13 B) Suonkuivaustyöt. Yleisiä suunnistavia ohjeita työohjelmaa varten, mitkä metsähallituksen suonkuivausosasto on antanut:

Ojitussuunnitelmat laatii aluehallinnon tai piirikuntakonttorin esityksestä pääasiassa suonkuivausmetsänhoitaja. Yksityisiä suojelus-, pisto- yms. ojia, joita aluehallinto esittää kaivettavaksi, seivästää ja punnitsee suonkuivausmetsänhoitaja tai aluemetsänhoitaja itse. Tällöin on huomattava, että heikkolaskuiset suojelusoijat vaativat yleensä punnitusta. Suunnitteluun ym. nähden viitataan metsähallituksen suonkuivausosaston ohjeisiin yhdenmukaisuuden aikaansaamiseksi suonkuivausosastossa marraskuun 30 päivästä 1934, mitkä ohjeet suonkuivausosasto lähettää hoitoalueisiin mikäli näitä pyydetään.

Yhtenäiset suuremmat suunnitelmat toteuttaa suonkuivausmetsänhoitaja. Pienempien erillisten suunnitelmien toimeenpano voidaan jättää aluemetsänhoitajalle, milloin se haitatta käy pänsä. Suunnitelmassa on mainittava, onko kyseessä valtionpuisto, valtionmaa, virkatalometsä jne. (Kustannusarvioliitteitä on suonkuivausosastolta saatavissa).

Ojitusten kunnossapidosta vielä keskeneräisillä työmailla huolehtii suonkuivausmetsänhoitaja, muualla aluemetsänhoitaja.¹⁾ Huomattava on, että ojitusten perusteellinen kuntoonpano usein vaatii ojien uudelleen punnitusta ja soveltuu kunnostamistyö tehtäväksi yhdessä tarpeelliseksi

¹⁾ Metsähallituksen kiertokirjeen mukaisesti aluemetsänhoitaja.

katsottujen täydennys- ja lisäojitusten kanssa. Yleensä ei tarvitse huomiota kiinnittää liiaksi ojaluisien sammaloitumiseen eikä heinitymiseen, pääasia on, että ojista poistetaan veden vapaata kulkua häiritsevät esteet.

Suonkuivaustöiden erikoisselostuksen runko tulisi edelläesitetyn perusteella olemaan esim. seuraavankaltainen:

Työohjelman erikoisselostus.

Liite N:o 6.

Hoitoalue:

Työn laatu: suonkuivaustyöt (18 Pl. XXI: 13 B).

Taloukartaaston		Työpaikan nimi tai asema ja työn selostus	Työyksiköiden määrä ja laatu	Kustannukset		Piirikuntakonttorin ehdotus
karttalehden ja osaston N:o	kuvion N:o			ä	yhteensä	
I: 13	57, 245, 317	<i>Ojitus suunnitelmatyöt:</i> valtionpuistossa seuduilla on vanhoissa suometsissä suoritettu loppuhakkuuksia, nuoria, kasvavia on harvennettu ja taimistoja perattu. Myöskin kangasmetsät on saatettu metsänhoidolliseen kuntoon. Eräitä alavia, hakattuja ja kylvettyjä kankaita uhkaa soistuminen. Ehdotetaan ojitus suunnitelman tekoa kiireellisenä. Suoala arviolta ha. (Karttaliite 6/1.)				
V: 7	87, 88	<i>Ojituksen:</i> valtionpuisto. Vuonna 19... sattuneen kulon jälkeen on suoritettu paljaaksihakkaus, jolle 19... suoritusta ruutukylvöstä nousseen mäntytaimiston suojaksi ehdotetaan kaivettavaksi suoje-lusojia (A)	400 jm	—	1,395:—	
»	220	Lupakirjahakkuulla hakattuun korpeen ehdotetaan kaivettavaksi pisto-oja (Aa) Matka- ja työnjohtokustannuksia (Kartta- ja kustannusarvioliite 6/2.)	100 »		353: 50 351: 50	
II		<i>Ojituksen kunnossapito:</i> valtionpuisto. .../... 19... tehdyn luovutuspyytäkirjan mukaiseen karikkeiden ym. veden vapaata kulkua häiritsevien esteiden poistamiseen	4000 »	—: 25	1,000:—	
		Siirto			3,100:—	

Taloukartaaston		Työpaikan nimi tai asema ja työn selostus	Työyksiköiden määrä ja laatu	Kustannukset		Piirikuntakonttorin ehdotus
karttalehden ja osaston N:o	kuvion N:o			ä	yhteensä	
IV: 4—6, 8, 10	77—82, 93, 99, 102, 150	Siirto valtionpuisto. Vuosina toteutettuun ojitus suunnitelmaan kuuluvia oja on arviolta n. jm, siksi pahasti ummessa ja menettänyt kuivatustehoaan, että niiden perusteellinen korjaus on tarpeen. Kun samalla on käynyt ilmi, että alueella tarvitaan vielä huomattavasti täydennys- ja lisäoja, pyydetään suonkuivausmetsänhoitajaa laatimaan täydennys- ja lisäojitus suunnitelma sekä kunnostamiskustannusarvio. (Karttaliite 6/3.)				3,100:—
Suonkuivaustyöt yhteensä						3,100:—

..... hoitoalue.

Kustannusarvioliite 6/2.

Paalun merkki	O j a n						Kaivunvaikeusluokka	Arvioitu hinta				Huomautuksia	Maksettu koko ojasta	
	pu-tous	sivu-luisu	sy-vyys	leveys		pi-tuus		tila-vuus	kaivunvölle		yhteensä			
				pin-nas-ta	poh-jas-ta				met-riä kohti	paalu-väliltä				paalu-väliltä
A	0 0.002	106	0.85	1.33	0.3	20	14.0	IV	2/75	55:—				
4	»	»	1.10	1.62	»	40	42.4	»	3/95	158:—				
8	»	»	1.12	1.64	»	40	43.6	»	4/05	162:—				
12	»	»	1.00	1.50	»	40	36.0	»	3/40	136:—				
16	»	»	1.07	1.57	»	40	39.6	III	3/20	128:—				
20	»	»	1.11	1.62	»	40	42.4	»	3/40	136:—				
24	»	»	0.92	1.40	»	40	31.2	»	2/65	106:—				
28	»	»	0.91	1.40	»	40	31.2	IV	3/—	120:—				
32	»	»	0.93	1.40	»	40	31.2	»	3/—	120:—				
36	0.005	»	0.86	1.33	»	40	28.0	V	3/20	128:—				
400 m	»	107	0.61	1.17	»	20	9.2	»	2/30	46:—	0-400	100:—		päättyy kankaaseen
						Yht.	400	348.8		1,295:—		100:—	1,395:—	
Aa	0	+	107	0.64	1.20	0.3	10	4.8	VI	2/75	27: 50			
2	»	»	0.60	1.14	»	20	8.6	»	2/55	51:—				
4	»	»	0.50	1.00	»	20	6.6	»	2/—	40:—				
6	»	»	0.50	1.00	»	20	6.6	»	2/—	40:—				
8	»	»	0.80	1.42	»	20	13.8	»	3/75	75:—				
100 m	»	»	0.50	1.00	»	10	3.3	»	2/—	20:—	0-100	100:—		päättyy kankaaseen
						Yht.	100	43.7		253: 50		100:—	353: 50	
						Matka- ja työnjohtokustannuksia							351: 50	
						Ojitus työt yhteensä							2,100:—	

(18 Pl. XXI: 14) R a j a i n a v a a m i n e n .

Tästä merkitään T. A. Heikelin Käsikirjan mukaisesti (katso sivut 464—465) tarpeelliset tiedot metsittyneiden rajojen perkaamisesta tai muun tarpeellisen linjaverkoston avauttamisesta. Erikoisselostus laaditaan sellaiselle liitteelle kuin metsähallituksen kiertokirje 20/4 1906 N:o 2242 määrittelee, ja minkä malli on esitetty mainitun Käsikirjan sivulla 376.

(18 Pl. XXI: 15) O s t a j i l t a t a k a i s i n p e r i t t ä v ä t h a k k u u n v a l v o n t a k u s t a n n u k s e t .

Pystymyynneistä merkitään yleisellä huutokaupalla, paikallishuuto-kaupalla, välikirja- ja lupakirjakaupalla myytyjen puutavaraerien valvontamenoista varsinaisessa työohjelmassa vain pääkohdat. Vastavassa erikoisselostuksessa esitetään tiedot yksityiskohdilleen siten, kuin Käsikirjan sivuilla 475—476 on esitetty. Tässä on mainittava hakkuut, mitkä ovat jo työohjelmaa laadittaessa tiedossa, ja joihin nyt pyydetään määrärahaa, sekä samaten hakkuut, mitkä ovat vielä toistaiseksi epävarmat, ja joiden hakkuunvalvontaan saatetaan siis myöhemmin pyytää määrärahaa.

(18 Pl. XXI: 17) M e t s ä h a l l i n n o l l e j a e t t u j e n v a l t i o n t i e o s u u k s i e n k u n n o s s a p i t o .

Jotta hoitoaluehallinto tapahtuneista henkilömuutoksista tms. syistä huolimatta aina olisi selvillä teiasioistakin, olisi varsinaisessa työohjelmassa esitettävä kaikki ne tiedot, joihin valtiolla on osuutta, jolloin niistä teistä, joihin myöhemmin tullaan vuoden kuluessa pyytämään määrärahaa, mainitaan vain metsähallinnon osuus tieyksikköjen määrästä ja „työn laadun”-sarekkeessa edellisen vuoden kustannukset ym. täydentäviä tietoja.

Erikaisliitteessä on määrärahaa pyydetävä vain sellaisiin teihin, jotka kunnossapitoa varten on jaettu erikoisiin tiepätkiin tai joihin menoerä muuten on tarkalleen tiedossa. Erikoisselostuksen lopussa on huomautuksena mainittava todennäköisen lisämäärärahan tarve, mikä aiheutuu niiden teiden kunnossapidosta, joiden kustannuksia ei työohjelmaa laadittaessa vielä tunneta, ja joihin myöhemmin vuoden kuluessa hoitoalue tulee pyytämään määrärahaa.

(18 Pl. XXI: 19) S e k a l a i s e t m e n o t .

Tämän momentin kohdalle kuuluvat hoitoaluemenosta: puhelinjohdot, puhelinten liittymis- ja vuosimaksut, ne puhelunmaksut, jotka eivät koske puutavaran hankintaa, puhelinkoneiden hankkiminen, sähkösanomamaksut, todistajapalkkiot, moottori- ja soutuveneiden hank-

kiminen ja näiden kunnossapito, lippujen hankinta, toimistohuoneiden kalustaminen, toimistotarpeet, autiomajojen polttopuuhankinta, asetus-koelmien sidottaminen, kirjoitus- ja laskukoneiden hankkiminen sekä näiden korjauksista johtuvat suuremmat menoerät, karttatelineet, piirustuslaudat, arkistokaapit jne.

Varsinaisessa työohjelmassa esitetään nämä menot pääkohdittain ryhmiteltyinä esimerkiksi: puhelinmenot, toimistohuoneiden kalustaminen, toimistotarpeet, kirjoitus- ja laskukoneet jne.

Erikoisselostuksessa esitetään asiat niin selvästi, että kaikki yksityiskohdat täydelleen ilmenevät, jotta metsähallituksen ei asian ratkaisua varten tarvitse myöhemmin vaatia lisäselvityksiä hoitoalueista. On aina pidettävä mielessä, että metsähallituksessa käytetään asian käsittelyssä ja ratkaisussa hoitoalueessa laadittuja erikoisselostuksia, jotka siis on tehtävä niin yksityiskohtaisina kuin mahdollista. Mikäli asiat esitetään likimääräisinä tai puutteellisesti, saattaa seurauksena olla, että määrärahaa ei tarkoitukseen myönnetä, sillä perusteellisemmin ja yksityiskohdilleen tarkemmin esitetty määräraha- pyyntö johonkin toiseen hoitoalueeseen voi joutua asian käsittelyssä edelle.

Erityistä mallia tämän momentin kohdalla ei tarvittane. Riittänee, jos mainitaan, että työohjelmassa olisi syytä kunkin sekalaismääräraharaharyhmän kohdalla esittää ensin vakinaiset, vuodesta toiseen toistuvat menot ja vasta tämän jälkeen tilapäisluontoiset menoerät.

(19 Pl. I: 7) V a l t i o n m a i d e n k u l k u - j a k u l j e t u s s u h t e i d e n p a r a n t a m i n e n .

Tältä momentilta tehtävät määräraha-anomukset olisi syytä jakaa seuraaviin ryhmiin:

I. A l u e h a l l i n n o n t o i m e s t a s u o r i t e t t a v a t t y ö t .

1. Uittoväylätyöt
 - a. Uittoväylien rakentaminen,
 - b. „ kunnossapito.
2. Tietyöt
 - a. Teiden rakentaminen,
 - b. „ kunnossapito.

II. I n s i n ö ö r i o s a s t o n t o i m e s t a s u o r i t e t t a v a t t y ö t .

1. Uittoväylätyöt
 - a. Uittoväylien rakentaminen,
 - b. „ kunnossapito.
2. Tietyöt
 - a. Teiden rakentaminen,
 - b. „ kunnossapito.

Teiden suhteen olisi tarkkaan ja selvästi ilmoitettava, mikä seuraavista tietyypeistä on kysymyksessä:

- 1) autotie,
- 2) ratastie,
- 3) polkupyörätie (porrastuksineen),
- 4) polkutie (porrastuksineen),
- 5) porrastie,
- 6) talviautotie,
- 7) talvihevostie jne.

Varsinaisessa työohjelmassa olisi esitettävä ehdotukset suurin piirtein, käyttäen toistaiseksi esimerkiksi T. A. Heikelin Käsikirjan sivuilla 464—467 olevia asioita koskevia luonnoksia jonkinlaisina esikuvina.

Varsinaiseen työohjelmaan tulee kuitenkin liittyä:

1) erikoisliite, jossa on tarkemmin selostettu tämän momentin varoilla suoritettavat, työohjelmassa mainitut työt tai kustannukset peräkkäin, tai erikoisliite kustakin työstä tai kustannuksesta erikseen;

2) tarkka, mittauksiin perustuva kustannusarvio, josta ilmenee eri työpaljoudet, ilmoitettuna mikäli mahdollista insinööriosastolla käytännössä olevassa litteroimistaulukossa mainituissa työyksiköissä (ei missään tapauksessa työpäivissä), sekä yksikköhinnat ja kustannukset kunkin työpaljouden kohdalla erikseen. (Tällainen litteroimistaulukko lähetetään insinööriosastolta hoitoalueisiin tilattaessa);

3) hoitoalueen yleiskartta, johon merkitään ympäristössä ennen olevat uittoväylät ja tiet, sekä selvästi havaittavilla viivoituksilla ja vastaavilla numeroilla kuin työohjelmassa, kunkin esitetyn työn tai kustannuksen paikka. Tällöin olisi, mikäli mahdollista, käytettävä insinööriosastolla olevan uittoväylä- tai tiekartan numerointia, varsinkin, jos on entisestä uittoväylästä tai tiestä kysymys, jotta uudet työt ja kustannukset voitaisiin vaikeudetta merkitä näihin karttoihin liittyviin kortistoihin; sekä

4) erikoiskarttoja 1:8000—1:1000, pituusleikkauksia pituuskaavassa 1:8000—1:1000 ja korkeuskaavassa 1:100 sekä poikkileikkauksia 1:100, mikäli se työn laadun, työpaljouksien tai kustannusten arvoitelemiseksi on tarpeellista.

Edellä mainituista erikoisliitteistä selostuksineen, kustannusarvioineen, karttoineen ja piirustuksineen tulisi myös ilmetä kunkin työn tai kustannuksen tarpeellisuus ja hyödyllisyys valtion metsätaloudelle ja yleensä.

Kyseen ollessa uittoväylätöistä olisi sen lisäksi mainittava:

1) onko vesistöille vahvistettu uittosääntö ja uittoväylän kuntoonpanosuunnitelma, ja koska se on tapahtunut, sekä kuuluvatko ehdo-

tetut työt vahvistettuun kuntoonpanosuunnitelmaan, tai elleivät ne kuuluisi, ovatko suoritettavat työt valtion maalla tai voidaanko niiden suorittamiseen saada maan tai vesialueen omistajalta lupa;

2) minkä verran tullaan rakennuskustannusten kuoletusajan (enintään 20 vuoden) kuluessa uittamaan väylässä erilaista puutavaraa; sekä

3) kuinka suuret ovat uittokustannukset väylässä tai vetokustannukset väylän ohi uittokysiköltä olleet ennen väylän kunnostamista ja kuinka suuret ne tulisivat olemaan kunnostamisen jälkeen.

Uusia teitä ja polkuja koskevista erikoisliitteissä olisi myös ilmoitettava teiden ja polkujen suhteen:

1) kulkeeko tie tai polku kokonaan valtion maalla tai jos se kulkee myös yksityisten maalla, voidaanko saada lupa sen rakentamiseen sinne sekä millä hinnalla ja ehdoilla, sekä tuleeko se olemaan kunnantien, kylätien, tilustien tai metsähallinnon yksityistien luontoinen, ja ketkä tulisivat käyttämään sitä, paitsi metsähallitus;

2) alku- ja päätekohdat;

3) pituus;

4) tiealueen leveys metsän laidasta laitaaan;

5) tien pinnan leveys sivuojen sisäreunojen välissä erikseen kuivilla ja erikseen suo- ym. märillä mailla;

6) ajoradan leveys;

7) rumpujen lukumäärä ja jännevälit;

8) siltojen nimet, paikat ja jännevälit;

9) kustannukset 100 m paaluvälittain; sekä

10) milloin on kysymys pääasiallisesti puutavaran kuljetusta varten rakennettavasta tiestä, myöskin enintään 20 vuoden aikana tietä myöten kuljetettavat puutavaramäärät ja kuljetuksella saavutettu hyöty.

Milloin on kysymys tien tai polun huomattavasta korjaamisesta on myös ylempänä mainittuja tietoja olosuhteiden ja tarpeen mukaan annettava.

Jos on suuremmasta uittoväylä- tai tietyöstä kysymys, jonka suunnitteleminen tarvitaan enemmän ammattitietoa ja -kokemusta, olisi nähtävästi tarkoituksenmukaista, että aluehallinto anois joko työohjelmassa tai erityisessä kirjeessä metsähallitukselta, että insinööriosaston henkilökunta suorittaisi tutkimuksen ja suunnitelman laatimisen, jonka jälkeen voitaisiin, työn laatu ja suuruus huomioonottaen, päättää, rakennuttaisiko hoitoalueen vai insinööriosaston henkilökunta tiet.

(11 Pl. XXIV: 4) Riistanhoidon edistäminen.

Metsästyslain valvonta ja riistanhoidon edistäminen — kuten nimi kuuluu kokonaisuudessaan — tahdotaan työohjelmissa usein yhdistää metsästyksen ylimääräiseen valvontaan tai metsänhoitotöihin. Tämä johtunee momentin „tuoreudesta”. Vuoden 1938 talousarviossahan on tarkoitukseen kylläkin käytettävissä määrärahaa kokonaista 1,550,000 markkaa, mutta kun tästä suoritetaan metsästyksenvalvojan palkkio, metsästyksen valvontakustannukset, riistanhoitoyhdistysten ja Suomen Yleisen Metsästäjäliiton avustukset, riistanhoidon neuvontamenot sekä muut riistanhoidon edistämistä johtuvat kustannukset, ei määrärahaista ole suuriakaan lohjennut suorastaan metsähallituksen käytettäväksi. Noin 25,000—30,000 markkaa on tarkoitukseen vain saatu vuositain määrärahaa — pääasiassa käytettäväksi vahinkoeläinten hävittämiseen ja hyötyriistan lisäämiseen menojen maksamiseen.

Kun kuitenkin tilaisuus toimia hoitoalueissakin tämän tarkoituksen hyväksi olisi käytettävä, on käsittääkseni työohjelmissa, niin kauan ainakin kun tätä määrärahaa annetaan metsähallituksen käytettäväksi, lyhyesti esitettävä 18 Pl. XXIV: 4 momentin kohdalla riistansuojeluun pienempi ja tarkoituksenmukainen määräraha. Erikoisliitteessä olisi tarkemmin määriteltävä yksityiskohdat.

Mainittakoon vielä, että hallituksen esityksessä on vuodelle 1939 400,000 markan suuruinen määräraha turkisriistan lisäämiseksi valtion mailla (11 Pl. XXIV: 5 mom.). Määrärahan suhteen kuitenkin pyydetään tarpeen ilmetessä erikseen määrärahaesityksiä, joten työohjelmaan ei tarvinne ottaa määrärahapyyntöjä tarkoitukseen.

Yleisohjeena määrärahaesityksiä tehtäessä huomattakoon, että saman määrärahan sijoittaminen eri momentille joko kokonaan tai osittain ei saisi tapahtua.

Muistettakoon myös, että erikoisliitteet varustetaan paikan- ja ajanmerkinnöllä. Lopuksi aluemetsänhoitaja panee nimensä alle, osoittaakseen, että hän vastaa asiassa, eikä etsi mahdollisiin virheisiin syntipukkia alaisistaan.

Näin olen paikoittain suurpiirteisesti paikoin tarkoin yksityiskohdittain vaivannut Teitä seuraamaan mukana hoitoalueen työohjelman laatimisessa ilmeneviä seikkoja käsiteltäessä. On luonnollista, että asiassa saatetaan esittää hyvinkin paljon toisistaan poikkeavia ehdotuksia ja luonnoksia, jollaiseksi esittämänikin on kirjaimellisesti käsitettynä katsottava, niin kauan ainakin, kunnes metsähallituksen määräyksellä tai kiertokirjeellä asia, osaksi tai kokonaan, toisin järjeste-

tään. Tosin esitelmää laadittaessa olen neuvotellut metsähallituksessa eri osastoissa sekä useimmista niistä saanut näiden suosittelemat luonnokset, mitkä sellaisenaan olen esittänyt. Näin ollen uskaltaisin luottaa siihen, että mikäli seuraavien vuosien työohjelmia hoitoalueessa laadittaessa jonkinlaisena runkona seurattaisiin nyt esitettyjä viitteitä, tarkoitus, mihin esitelmällä oli aikomus pyrkiä, olisi saavutettu. Tarkoitin tällä pyrkimyksen tavoitteella nykyoloihin soveltuvaa ja yhdenmukaistuttamista kohti otettavaa ensimmäistä askelta. Yksityiskohtia „hiomalla” ja aukoksi jääneet kohdat olosuhteiden saneluiden tuloksina täyttämällä, kukin Teistä voi kohdaltaan, tehdessään hoitoalueensa lähivuosien työohjelmaa, tukea ja helpottaa seuraavien askelten ottoa. Seuraaviksi askeleiksi katsoisin kunkin osaston antamat tarkat ja yksityiskohtiin tunkeutuvat ohjeet — tämän yleisluontoiseksi katsottavan evästyslunnon jatkoina.